

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 1. OSTRZEGANIE O ZAGROŻENIACH I ALARMOWANIE**

<b>Uczeń:</b> - wymienia przykłady środków alarmowych  - wymienia negatywne skutki nieuzasadnionego wszczęcia alarmu pożarowego	<b>Uczeń:</b> - wyjaśnia, jak należy się zachować po usłyszeniu alarmu  - omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu	<b>Uczeń:</b> - wyjaśnia, czemu służy system wykrywania skażeń i alarmowania  - wyjaśnia, na czym polegają działania systemu wykrywania skażeń i alarmowania	<b>Uczeń:</b> - rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych  - zachowuje się właściwie (zgodnie z instrukcją) po ogłoszeniu alarmu w szkole	<b>Uczeń:</b> - omawia sposoby przeciwdziałania panice  - uzasadnia konieczność istnienia zorganizowanej ochrony ludności
<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 2. Powszechna samoobrona i obrona cywilna**

<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia podstawowe środki gaśnicze</li> <li>- wyjaśnia znaczenie terminów „wypadek” i „katastrofa”</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteryzuje najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki i grup społecznych</li> <li>- identyfikuje znak rozpoznawczy OC</li> <li>- wyjaśnia znaczenie terminu „sytuacja kryzysowa”</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące działanie obrony cywilnej na świecie</li> <li>- wymienia podstawy prawne działania ochrony ludności i obrony cywilnej w RP</li> <li>- omawia cele i zadania obrony cywilnej</li> <li>- wymienia i omawia najczęstsze zagrożenia zdrowia i życia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podaje nazwę centralnego organu państwa odpowiedzialnego za obronę cywilną; wymienia terenowe organy obrony cywilnej</li> <li>- wymienia instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym</li> <li>- kompletuje sprzęt i wyposażenie przydatne podczas ewakuacji; uzasadnia swój wybór</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jest przekonany o celowości istnienia struktur obrony cywilnej na poszczególnych szczeblach, uzasadnia wypowiedź</li> <li>- przewiduje sytuacje kryzysowe zagrażające miejscowości, w której mieszka i szczegółowo omawia te zagrożenia</li> </ul>

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 3. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA RATOWNICZE**

<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny pożarów</li> <li>-omawia przyczyny powodzi w Polsce</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu „ewakuacja”</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wskazuje jego typowe rozmieszczenie w obiektach publicznych (także w szkole)</li> <li>- omawia przyczyny wypadków oraz katastrof komunikacyjnych i technicznych</li> <li>- charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych</li> <li>- opisuje drogę ewakuacji w szkole</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uzasadnia potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych</li> <li>- wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno</li> <li>- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy</li> <li>- identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej</li> <li>- wyjaśnia, jak należy się zachować w przypadku dostrzeżenia pożaru</li> <li>- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią</li> <li>- wyjaśnia, jak należy gasić zarzewie ognia</li> <li>- wyjaśnia, jak należy gasić odzież palącą się na człowieku</li> <li>- omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof (komunikacyjnych, innych)</li> <li>- wymienia główne przesłanki do podjęcia ewakuacji spontanicznej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej</li> <li>- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność</li> <li>- omawia na przykładach znane z historii lub aktualnych wydarzeń przykłady ewakuacji ludności oraz ich przyczyny</li> </ul>

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 3. PIERWSZA POMOC I RESUSCYTACJA**

<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy</li> <li>- przedstawia treść wezwania pogotowia lub lekarza</li> <li>- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej oraz wie kiedy nie można tego robić</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC)</li> <li>- wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; posługuje się apteczką pierwszej pomocy</li> <li>- wyjaśnia, czym jest zasłabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia</li> <li>- wyjaśnia czym jest łańcuch Przeżycia</li> <li>- wie jak pomóc osobie, która zadławiła się</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego człowieka</li> <li>- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu krążenia człowieka</li> <li>- omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa</li> <li>- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu</li> <li>- omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia kolejne ogniwa łańcucha przeżycia; omawia ich znaczenie</li> <li>- wyjaśnia, jak działa w Polsce system ratowniczy</li> <li>- rozpoznaje stan osoby poszkodowanej; prawidłowo bada jej oddech (na manekinie)</li> <li>- wyjaśnia znaczenie bólu w klatce piersiowej jako objawu stanu zagrożenia życia</li> <li>- wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować</li> <li>- bezbłędnie i samodzielnie wykonuje resuscytację krążeniowo- oddechową u dorosłych i dzieci (na manekinach)</li> <li>- omawia przeznaczenie AED oraz wie gdzie takie urządzenia powinny się znajdować</li> </ul>

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:
<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia główne przyczyny złamań, zwichnięć i skręceń</li> <li>- wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniom</li> <li>- wyjaśnia, jak należy się zachowywać i czego należy unikać w czasie burzy</li> <li>- omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach</li> </ul>	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny utonięć</li> <li>- typowe objawy i najczęstsze okoliczności zatruc</li> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych</li> <li>- udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach:                             <ul style="list-style-type: none"> <li>- pokarmowych</li> <li>- lekami</li> <li>- gazami</li> <li>- środkami chemicznymi</li> </ul> </li> </ul>	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: - w wychłodzeniu</li> <li>- w odmrożeniu</li> <li>- wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna</li> <li>- omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm ludzki</li> <li>- wyjaśnia znaczenie terminów "udar słoneczny" i "udar cieplny"</li> <li>- wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń</li> <li>- wyjaśnia, jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym</li> <li>- uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach</li> </ul>	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia</li> <li>- udziela pomocy przy urazach kończyn</li> <li>- demonstrowa sposoby użycia chusty trójkątnej</li> <li>- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego</li> <li>- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego: skóry, przetyku i przewodu pokarmowego, oczu</li> <li>- wyjaśnia, jak można pomóc osobie, która ucierpiała wskutek udaru</li> <li>- wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym</li> <li>- wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym</li> </ul>	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu</li> <li>- bezbłędnie i samodzielnie demonstrowa sposoby opatrywania ran krwawiących oraz opatruje urazy kończyn</li> </ul>

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 5. OCHRONA PRZED SKAŻENIAMI**

<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odpowiada na pytanie na czym polega zagrożenie nadmiernym promieniowaniem</li> <li>- podaje przykłady naturalnych źródeł promieniowania</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia znaczenie terminu „promieniotwórczość”</li> <li>- wymienia reakcje organizmów żywych na napromieniowanie (choroba popromienna)</li> <li>- wymienia możliwe źródła skażenia</li> <li>• wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę</li> <li>- wyjaśnia znaczenie terminów: □ skażenie” i □ zakażenie”</li> <li>- charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej</li> <li>- podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości</li> <li>- podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach których działają służby monitorujące poziom radiacji</li> <li>- uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej</li> <li>- omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi</li> <li>- planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas</li> </ul>

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA, KLASY I-III GIMNAZJUM - ROK SZKOLNY 2015/2016**

\*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

<b>Ocena dopuszczająca</b>	<b>Ocena dostateczna</b>	<b>Ocena dobra</b>	<b>Ocena bardzo dobra</b>	<b>Ocena celująca</b>
	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobłą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

**ROZDZIAŁ 6. ZAGROŻENIA CHEMICZNE**

<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>	<b>Uczeń:</b>
- wie jak oznacza się pojazdy przewożące substancje niebezpieczne	- omawia postępowanie po uwolnieniu się substancji chemiczne	- wyjaśnia, na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody  - wyjaśnia znaczenie terminów: □odkażanie", □dezaktywacja" (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja”  - wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania	- rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach  - przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca  - samopomoc (jak sobie radzić bez pomocy z zewnątrz) i samoewakuacja (doraźna - spontaniczna)  - wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport  - podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry	- proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych  - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi  - uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki